

Ukrajina

1. Oficiální název státu

- Ukrajina (od 24. 8. 1991)

2. Rozloha

603,7 tis. km²

3. Geografie

Sousedí s Maďarskem, Slovenskem, Polskem, Běloruskem, Ruskem, Moldávií a Rumunskem. Na jihu Ukrajiny vybíhá do Černého moře poloostrov Krym.

4. Obyvatelstvo

- **Počet obyvatel:** cca 46 mil. obyvatel
- **Podíl ekonomicky činného obyvatelstva:** 61,4 %
- **Národnostní složení:**
  - Ukrajinci 77,8 %
  - Rusové 17,3 %
  - Bělorusové 0,6 %
  - Moldavané 0,5 %
  - Bulhaři 0,4 %
  - Poláci 0,3 %
  - Maďaři 0,3 %
- **Náboženské složení:** Převládá pravoslavné náboženství (Ukrajinská pravoslavná církev Moskevského Patriarchátu, Ukrajinská pravoslavná církev Ukrajinského Patriarchátu (bez autokefality), Autokefální Pravoslavná církev), v západních oblastech řeckokatolické a

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META.

Tento materiál vznikl v rámci projektu Poradenské a informační centrum pro vzdělávání mladých migrantů podpořeného v 1. výzvě Operačního programu Praha Adaptabilita.

římskokatolické, z protestantských nejvýraznější baptismus, v jižní oblasti, zejména na Krymu, muslimské.

- **Jazyk:** Státním jazykem je ukrajinština, na základě rozhodnutí některých místních orgánů je v úředním styku používána rovněž ruština (především ve východních oblastech – Luhanské, Doněcké, Charkovské oblasti a na Krymu).

5. Politická situace

Ukrajina se stala v důsledku změn Ústavy z roku 1996, které byly schváleny 8. prosince 2004 a vešly v platnost 1. ledna 2006, parlamentně prezidentskou republikou.

Pravomoci do té doby suverénního prezidentského úřadu byly omezeny a jejich část byla převedena na parlament, respektive kabinet ministrů. Moc v zemi je rozdělena mezi vládu, která reprezentuje parlamentní většinu, parlament a prezidenta¹.

6. Historický kontext migrace ukrajinských občanů do ČR

„Ukrajinská migrace do ČR má svou dlouhou historii. První stopy přítomnosti Ukrajinců v Čechách a na Moravě byly zaznamenány už v 16. a 17. století, kdy začínali přicházet jako studenti nebo žoldáci. Intenzivnější migrace mezi Ukrajinou a českými zeměmi se odehrávala po připojení části Haliče a Bukoviny k habsburskému soustátí. V této době pobývalo na českém území množství ukrajinských vojáků, důstojníků a v neposlední řadě také sezónních dělníků. Koncem 19. století do Prahy a jiných větších měst českých zemí začala přicházet haličská inteligence a vysokoškoláci, kteří opouštěli mateřskou zemi z politických důvodů a také přicházeli studovat na českých vysokých školách. Ukrajinská emigrační komunita se v první polovině minulého století projevovala jako velice aktivní v udržování a rozvoji své kultury a také podporovala snahu ukrajinského státu o politickou nezávislost. Ale německá, a zvláště potom sovětská okupace způsobily zánik ukrajinských spolků a rozvoj ukrajinské kultury v ČR se zastavil až do roku 1989.

Po pádu železné opony se otevřely nejen západní ale i východní hranice a Československo se stalo poměrně atraktivní zemí pro imigranty, především z bývalého Sovětského svazu. Převládající špatná ekonomická situace Ukrajiny, geografická blízkost a poměrně malé jazykové i kulturní bariéry jsou hlavními příčinami toho, že v současné době Ukrajinci reprezentují nejpočetnější skupinu ekonomických migrantů v ČR, přičemž dočasná pracovní migrace Ukrajinců směřujících do České republiky již několik let postupně začíná mít charakter trvalé imigrace. Ukrajinci nejsou většinou přímo

¹Základní informace o Ukrajině dostupné z: < http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/ukrajina/ >[cit. 8. února 2010]

²Dostupné z: < <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=200&lst=111> >[cit. 8. února 2010]

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META.

Tento materiál vznikl v rámci projektu Poradenské a informační centrum pro vzdělávání mladých migrantů podpořeného v 1. výzvě Operačního programu Praha Adaptabilita.

"Praha & EU: Investujeme do Vaší budoucnosti"

nuceni utíkat z mateřské země. Jejich hlavní motivací je zlepšení ekonomických podmínek nebo potřeba našetřit si na bydlení, studium dětí a, jak ukázal výzkum, někdy i na dovolenou nebo oblečení.“²

7. Sociokulturní profil

„Současná kultura Ukrajiny vyrůstá z křesťanských tradic, především z pravoslaví, ale také z řeckého katolictví, židovství i islámu. Charakteristickým rysem Ukrajiny je multikulturalita. V průběhu historie ukrajinská kultura absorbovala prvky všech kultur, s nimiž se setkala, zejména kulturu tureckou, židovskou, polskou, německou, rumunskou, maďarskou, bulharskou, řeckou a především běloruskou a ruskou. Ruský vliv je v ukrajinské kultuře trvale a silně přítomný, ačkoliv ne vždy to mělo pozitivní dopad. Již od 19. století a následně i v éře SSSR, probíhaly snahy o rusifikaci Ukrajiny, tj. potlačení ukrajinské kultury a jazyka. Ukrajina ve své historii zažila mnoho bídy a chudoby (hladomor v letech 1932-1933 zabil 5 milionů obyvatel) a leitmotiv utrpení, tiché síly a hrdosti se odráží i v její kultuře“.³

• Tradice a svátky

„Pravoslavné nebo uniatské církevní svátky se slaví většinou podle starého ritu, tj., podle Juliánského kalendáře, tedy o 2 týdny později než u nás. Největšími svátky jsou Pascha (Velikonoce), Rizdvo (Vánoce) a 24. srpen, kdy Ukrajina slaví den nezávislosti. Tradice Vánoc je spojená s křesťanskými hodnotami, ale přijala do sebe mnoho pohanských pověr“⁴. „Vánoční svátky se neslaví 24. -25. prosince, ale až po příchodu nového roku, 6. a 7. ledna. Novoročně-vánoční čas na Ukrajině trvá prvních dvacet dní až do svátku svatého Jana Křtitele. 6. ledna je den Svaté večeře, český ekvivalent Štědrého dne. Štědrým se ale na Ukrajině nazývá až 13. Leden. 14. ledna nastává svátek svatého Vasyľa, a také příchod Nového roku podle starého juliánského kalendáře. Běžně se mu říká „starý nový rok“. Vánoční svátky končí až 19. ledna svátkem svatého Jana Křtitele (Ivana Chrestytele), který navazuje na biblický příběh Ježíšova křtu v řece Jordán.“⁵

• Jazyk – stručné srovnání

Užívání ukrajinštiny převažuje v západních, severních a středních oblastech země. Ruština je přibližně polovinou obyvatel užívaná na jihu a na východě (Donbas, Charkov). Dalším používaným jazykem je suržyk, což je směs ruštiny a ukrajinštiny. V suržyku převládá ruská slovní zásoba, která je používána podle pravidel ukrajinské gramatiky a výslovnosti. Suržyk je rozšířen zejména na severovýchodě země. Problematickým bodem ukrajinštiny je její variabilita. Variant podob ukrajinštiny je mnoho, např. ukrajinština užívaná na Zakarpatí (Podkarpatská Ukrajina) nese tolik specifik, že je pro Ukrajince někdy zcela nesrozumitelná (vydávají se dokonce zakarpatsko-ukrajinské slovníky). Přízvuk v ukrajinštině není automaticky

³ Dostupné z: < <http://www.ipp.cz/neprehlednete/novinky/prilohy/Priloha.pdf> > [cit. 8. února 2010]

⁴ Dostupné z: < <http://www.czechkid.cz/si1410.html> > [cit. 8. února 2010]

⁵ Dostupné z: < http://www.ukrajinci.cz/cs/aktuality/detail/ukrajinske-vanoce-cti-tradice-viru-iapovery_2/ > [cit. 8. února 2010]

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META.

Tento materiál vznikl v rámci projektu Poradenské a informační centrum pro vzdělávání mladých migrantů podpořeného v 1. výzvě Operačního programu Praha Adaptabilita.

jako v češtině na první slabice, ale je pohyblivý (stejně jako v ruštině). Přízvuk vyslovovaných slov může měnit jejich význam. Na rozdíl od češtiny nerozlišuje mezi krátkými a dlouhými samohláskami, přestože se při přepisu z azbuky do latinky dlouhé samohlásky používají právě pro naznačení přízvuků.

*Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META.
Tento materiál vznikl v rámci projektu Poradenské a informační centrum pro vzdělávání mladých migrantů podpořeného v 1. výzvě Operačního programu Praha Adaptabilita.*

"Praha & EU: Investujeme do Vaší budoucnosti"